

Stolarz

752205

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

ZADANIA I CZYNNOŚCI

Celem pracy stolarza jest wykonywanie i konserwacja przedmiotów drewnianych lub drewnopodobnych, takich jak: elementy stolarki budowlanej, ramy, meble, skrzynie, trumny, elementy muzyczne, galanteria drzewna.

Praca stolarza polega na precyzyjnym wycinaniu i łączeniu elementów mebli, oklejaniu fornirem lub płytami laminowanymi, szlifowaniu, heblowaniu i lakierowaniu powierzchni drewnianych i właściwym ich montowaniu. Wytworami jego pracy są głównie meble wolnostojące (stoły, krzesła, komody, regały), meble biurowe, meble do zabudowy (kuchnie, szafy). Poza tym stolarz zajmuje się produkcją i montażem okien, drzwi, ościeżnic, schodów, balustrad oraz różnych artefaktów o charakterze użytkowym i artystycznym (uchwyty, oprawy lamp, biżuteria). W zależności od przeznaczenia wyrobu stolarz dobiera do jego wytworzenia odpowiednie gatunki drewna i materiałów drewnopodobnych, a także używa różnych naturalnych i chemicznych środków, takich jak: kleje, bejce, pokosty, farby, lakiery. Ponadto stolarz świadczy usługi, na indywidualne zlecenie klienta, w zakresie wykonania, montażu i naprawy mebli stanowiących wyposażenie mieszkań, biur lub innych lokali użytkowych. Prace te stolarz wykonuje na podstawie gotowej dokumentacji i szkiców lub według własnych projektów.

Szeroki wachlarz zadań, jakie wykonuje stolarz, zróżnicowany asortyment wyrobów i świadczonych usług powoduje wyodrębnienie różnych specjalności w tym zawodzie. I tak zależnie od przygotowania zawodowego, doświadczenia, rodzaju wykonywanych prac, posiadanych umiejętności, wyróżnia się stolarza budowlanego, stolarza galanterii drzewnej, stolarza mebli artystycznych i wzorcowych, stolarza meblowego, stolarza modelarza instrumentów muzycznych.

Stolarz budowlany zajmuje się wykonaniem, a następnie montażem różnych elementów drewnianych niezbędnych do wykończenia budynków, takich jak: okna, drzwi, podłogi, schody, meble wbudowane, okładziny ścian, drewniane ścianki działowe.

Stolarz galanterii drzewnej wykonuje różne przedmioty użytkowe typu: guziki, broszki, korale, uchwyty, akcesoria meblowe, kuferki, skrzynki, przedmioty gospodarstwa domowego.

Do zadań stolarza meblowego należy wykonywanie, montowanie i naprawianie mebli. Stolarz wykonuje je na podstawie gotowej dokumentacji i szkiców lub według własnych projektów. Musi on umieć rozpoznawać gatunki drewna i materiałów drewnopodobnych oraz odpowiednio je dobierać, w zależności od przeznaczenia wyrobu, a także stosować odpowiednie środki naturalne do ich konserwacji.

Podobne zadania wykonuje stolarz mebli artystycznych i wzorcowych, chociaż w jego przypadku praca wymaga większej precyzji, a także znajomości wzornictwa i stylizacji obowiązujących w różnych okresach historycznych. Dużo więcej czasu zajmuje mu przygotowywanie poszczególnych elementów takich jak: gięte nogi, zwieńczenia i inne zdobienia mebli stylowych.

Podstawowym celem pracy stolarza modelarza instrumentów muzycznych jest wyrób drewnianych części takich instrumentów muzycznych jak: skrzypce, flety, gitary kontrabasy, harfy. Wymagana jest od niego wyjątkowa staranność i pieczołowitość, bowiem każdy element instrumentu musi być wykonany z największą precyzją.

W swojej pracy stolarz posługuje się sprzętem ręcznym – młotki, piły, strugi, dłuta, świdry, materiały ściernie oraz sprzętem zmechanizowanym typu: piły tarczowe, strugarki, frezarki, czopiarki, wiertarki, oklejarki, szlifierki i inne. Stolarz obsługuje również urządzenia do obróbki hydrotermicznej drewna oraz gięcia drewna w formach i na giętarkach. W przypadku wyrobu galanterii drzewnej (guziki, broszki, uchwyty, korale) stolarz obsługuje obrabiarki typowe dla tego rodzaju produkcji, takie jak: wczepiarki, tokarki suportowe, tokarko-kopiarki czy drążarki. Oprócz biegłej znajomości posługiwania się narzędziami i maszynami, w przypadku drobnych ich uszkodzeń stolarz sam powinien je naprawić.

Stolarz wykonuje swoją pracę w stolarniach, fabrykach mebli, pracowniach konserwacji zabytków, firmach budowlanych. Może on także prowadzić własny zakład stolarski. Praca stolarza w dużych zakładach ogranicza się zazwyczaj do wykonywania jednego bądź kilku powtarzalnych elementów. Wymaga ona kontaktów ze współpracownikami i wykonywaniu poleceń przełożonego. Praca w małych zakładach wymaga większej samodzielności, ponieważ stolarz na ogół sam wykonuje gotowy wyrób. Znacznie większych umiejętności wymaga prowadzenie własnego zakładu stolarskiego. W tym przypadku stolarz oprócz znajomości zawodu musi kontaktować się z ludźmi w celu pozyskania klientów, uzgadniać rodzaj, zakres, termin, sposób wykonania usługi, zakupić i sprowadzić odpowiednie materiały, rozliczyć wykonaną pracę.

Środowisko pracy

Ostatnia aktualizacja - 09.2009 r.

ŚRODOWISKO PRACY

Warunki materialne

Stolarz pracuje w pomieszczeniach zamkniętych typu budynki mieszkalne, biurowe stolarnie, hale fabryczne, pracownie artystyczne. W związku z używaniem różnego rodzaju narzędzi stolarz narażony jest na hałas wywołany pracą maszyn, których sam używa, oraz maszyn pracujących na innych stanowiskach. Stolarz narażony jest też na pracę w środowisku zanieczyszczonym pyłami pochodzącymi z obrabianych materiałów oraz oparami farb i lakierów. Dlatego w zawodzie tym istnieje zwiększone ryzyko zachorowania na choroby alergiczne i nieżyty górnych dróg oddechowych. Ponadto używanie ostrych i ciężkich narzędzi, naraża stolarza na urazy mechaniczne (stłuczenia, rozcięcia).

Warunki społeczne

W zależności od miejsca pracy, jej charakteru i organizacji, praca stolarza jest zespołowa lub indywidualna. Stolarz pracujący w dużym zakładzie stolarskim kontaktuje się z innymi pracownikami i współdzieli z nimi, najczęściej wykonując jeden z elementów składających się na produkt finalny. Jego praca zależna jest zatem od dobrej współpracy z innymi pracownikami zespołu. W takim systemie pracy stolarz podlega kierownikowi hali, bądź zmiany, z którym uzgadnia kolejność prac. W przypadku małych zakładów pracy stolarz najczęściej pracuje indywidualnie, kontaktuje się jedynie z właścicielem zakładu lub bezpośrednio z klientem. Kontakty te polegają na uzgadnianiu doboru materiałów, farb, lakierów, a także wzornictwa.

Warunki organizacyjne

Czas pracy stolarza jest zależny od przyjętego w zakładzie systemu organizacji pracy, a także od rodzaju i liczby otrzymywanych zleceń. W dużym zakładzie pracy stolarz swoje zadania wykonuje w ciągu 8-godzinnego dnia pracy w systemie jedno lub dwuzmianowym. Praca stolarza podlega wówczas kontroli bezpośredniej, polegającej na obserwacji wykonywanych czynności. Stosuje się także kontrolę jakości pracy, poprzez ocenę wytworzonych wyrobów i ich zgodność z założeniami, poprawność i dokładność wykonania. W małych zakładach część prac (głównie instalowanie i naprawy usterek) stolarz wykonuje poza siedzibą firmy, u klienta. Wówczas czas jego pracy może wydłużyć się o 1-3 godziny w okresie kilku-kilkunastu dni. Może się też zdarzać, że stolarz będzie zmuszony do pracy poza miejscem stałego zamieszkania. W takim wypadku powierzone zadanie stolarz wykonuje samodzielnie lub w małym zespole roboczym. Praca jest wówczas okresowo nadzorowana. Praca stolarza zatrudnionego w dużym zakładzie ma charakter rutynowy, bowiem wykonuje on jeden powtarzalny element składający się na wyrób finalny, natomiast w małym zakładzie stolarz wykonuje różnorodne prace i ponosi w pełni odpowiedzialność za ich wykonanie.

Wymagania psychologiczne

WYMAGANIA PSYCHOLOGICZNE

Stolarz powinien cechować się cierpliwością, dokładnością i solidnością. Niesolidne wykonanie obniża jakość wyrobów, często dyskwalifikuje wytworzone produkty i zmusza producenta lub usługodawcę do poprawek, lub ponownej realizacji zamówienia na własny koszt. Ważną cechą w zawodzie stolarz jest umiejętność koncentracji i skupienia uwagi na wykonywanej czynności. Jednocześnie, zwłaszcza w wypadku małych firm lub samozatrudnienia, stolarz powinien umieć przestawić się z jednej czynności na inną (np. z montażu mebli na docinanie płyt), stosownie do pilności zamówień lub z powodu konieczności zachowania procedur produkcyjnych, np. pozostawienie sklejanych lub lakierowanych elementów na określony czas. Ponadto różnorodność działań w pracy stolarza wymaga od niego dobrej organizacji pracy i umiejętności logicznego myślenia.

Ze względu na usługowy charakter prac stolarskich, ważne jest rozwijanie umiejętności interpersonalnych. Jeśli zajdzie taka konieczność, stolarz powinien umieć przekonać klienta do swoich propozycji, zaproponować alternatywne rozwiązania, wynegocjować cenę usługi czy czas jej realizacji. Także w tym zakresie wskazana jest cierpliwość, a ponadto umiejętność słuchania i szybkiego przetwarzania informacji.

Stolarz musi posiadać podstawową wiedzę z zakresu obróbki drewna, a także

umiejętność dokonywania pomiarów i obliczeń niezbędnych do prawidłowego wykonania wyrobu i jego montażu. Przydatna jest także umiejętność czytania rysunku technicznego.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

WYMAGANIA FIZYCZNE I ZDROWOTNE

Praca w zawodzie stolarza wymaga od kandydata co najmniej przeciętnej budowy ciała, ze względu na konieczność przenoszenia ciężkich przedmiotów i używania siły fizycznej przy konstruowaniu, montowaniu i obróbce materiału. Ze względu na obciążenie fizyczne, pracę stolarza można określić jako średnią lekką, niekiedy ciężką (oznacza to wydatek energetyczny na poziomie od 800 do 2000 Kcal). Wymagane są też zdolności manualne oraz dobry wzrok.

Przeciwwskazaniem do wykonywania zawodu stolarza są wady wzroku nie poddające się korekcji, daltonizm, wszelkie choroby ograniczające sprawność manualną, a także przewlekłe choroby dróg oddechowych i alergie. Ze względu na konieczność częstego przemieszczania się i wykonywania prac w pozycji stojącej, w zawodzie tym nie mogą pracować osoby poruszające się na wózku inwalidzkim.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

WARUNKI PODJĘCIA PRACY W ZAWODZIE

Stolarzem można zostać po ukończeniu średniej (tytuł: technik stolarz) lub zasadniczej szkoły zawodowej. Możliwe jest także zatrudnienie w zawodzie osób z wykształceniem gimnazjalnym lub innym niż kierunkowe. W takim wypadku umiejętności zawodowe zdobywa się poprzez praktykę w miejscu pracy, a formalnym potwierdzeniem umiejętności może być jedynie umowa o pracę, czy też świadectwo pracy, określające zajmowane stanowisko i wykonywany zakres czynności. Ze względu na warunki pracy i niebezpieczeństwa z nią związane, niezbędne jest przebycie szkoleń z zakresu BHP.

Należy podkreślić, iż o przyjęciu do pracy na stanowisku stolarza decyduje pracodawca i jeśli uzna on, iż kandydat ma odpowiednie umiejętności lub potencjał do pracy w zawodzie – ma możliwość przyjąć go, pomimo braku kierunkowego wykształcenia.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

MOŻLIWOŚĆ AWANSU W HIERARCHII ZAWODOWEJ

Stolarz ma niewielkie możliwości awansu w hierarchii zawodowej. Stolarz pracujący w dużym zakładzie ma możliwość awansowania jedynie na stanowisko brygadzysty, kierownika zmiany czy hali fabrycznej. W małych zakładach, gdzie struktura organizacyjna jest płaska, stolarz nie ma możliwości awansu. Indywidualnie stolarz może ubiegać się o tytuł czeladnika, po trzech latach pracy w zawodzie, a po kolejnych trzech latach o tytuł mistrza, który uzyskuje się po pomyślnym zdaniu egzaminu przed komisją Wojewódzkiej Izby Rzemieślniczej. Tytuł czeladnika czy mistrza nie musi przekładać się na wysokość pozycji w hierarchii określonej firmy. Jest on jednak przydatny przy prowadzeniu własnego zakładu stolarskiego, bowiem podnosi prestiż właściciela.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

MOŻLIWOŚCI PODJĘCIA PRACY PRZEZ DOROSŁYCH

W zawodzie stolarza mogą pracować zarówno osoby młode, jak i starsze, nawet powyżej pięćdziesiątego roku życia. Istnieje możliwość zdobycia zawodu stolarza w późniejszym wieku, np. w ramach zaocznego technikum stolarskiego, lub poprzez kursy przyuczające do zawodu.

Dla pracodawców zatrudniających nowego pracownika najważniejszą rzeczą jest fachowość potencjalnego kandydata do pracy. Wśród pracodawców panuje opinia, że osoby starsze są dokładniejsze w pracy i cechują się większą odpowiedzialnością

Możliwości zatrudnienia

Stolarz jest popularnym i poszukiwanym zawodem na rynku pracy. Stolarze znajdują zatrudnienie w stolarniach, fabrykach mebli, pracowniach konserwacji zabytków, firmach budowlanych. Często w tym zawodzie jest zakładanie własnych firm.

Według statystyk urzędów pracy, zawód stolarza należał w 2007 roku do grupy zawodów nadwyżkowych, to znaczy liczba kandydatów do pracy była większa niż liczba ofert pracy. Należy jednak podkreślić, że sytuacja na krajowym rynku pracy zmienia się bardzo dynamicznie. Informacje o wielkości podaży i popytu w zawodach trzeba analizować na bieżąco, najlepiej w ujęciu lokalnym – na poziomie województwa lub powiatu.

Zawody pokrewne

ZAWODY POKREWNE

tokarz w drewnieposadzkarz

monter wyrobów z drewnatechnik technologii drewna - meblarstwo

stolarz budowlany bednarz

Polecana literatura

POLECANA LITERATURA

Schreiber M., *Przewodnik stolarski reprint*, Seria, Łódź 2005.

Nowak H., *Technologia i materiałoznawstwo. Stolarstwo 2*, Wydawnictwo WSiP, Wydanie 1, 2000.

Godet J. D., *Atlas drewna*, Oficyna Wydawnicza Multico, Warszawa 2008.

Zakrzewski W., Staniszevska A., *Dokładność obróbki drewna cięciem*, Wydawnictwo AR, Poznań 2002.